

Oponentský posudek diplomové práce Terezy Kalkusové

Mexický svátek Día de Muertos: vývoj a jeho percepce pohledem mexické identity

Tereza Kalkusová si zvolila pro diplomovou práci téma, které je spíše etnografickým a společenským fenoménem. Je však pro ni východiskem pro zkoumání literární, neboť se zabývá jeho zobrazením a významem v několika literárních textech. Zároveň je její literární analýza východiskem pro pojednání otázky mexické identity. Z toho pramení jedna z mále výtek, které k práci mám: myslím, nejde ani tak o svátek mrtvých pohledem mexické identity, jako spíše o to, jak mexická identita s tímto fenoménem pracuje a jak byl a je pro utváření identity využíván/zneužíván – což přesně autorka v práci mapuje.

Diplomová práce je velmi zdařilá už svou mnohvrstevnatostí – propojení dějin, etnologie, myšlení a literatury zvládá T. Kalkusová velmi vyzrálé; nic nepřebývá a nic zásadního nechybí (možná ukázka Posadovy grafiky?), text tvoří celek, který logicky postupuje od úvodních tezí. Když autorka odbočí k nějakému vedlejšímu motivu, činí tak vždy s ohledem na vytyčenou problematiku.

V historickém kontextu nabízí různé možnosti vzniku a vývoje svátku, což posléze reflektuje v tom, jak se formoval mexický národní mýtus. Zde bych vyzdvihla ne příliš známou otázku vztahu muralistů a J. G. Posady.

Jádro práce tvoří druhá část, nazvaná „Smrt a den mrtvých v mexické literatuře“. Autorka neusiluje o vyčerpávající přehled děl, kde je téma traktováno – je si dobře vědoma rozsáhlosti takového cíle a její práce navíc dokazuje, že to není nutné; jejím cílem je ukázat, jak je téma zobrazováno v různých epochách a žánrech (právě žánrová rozrůzněnost je zde velmi dobře pojednána). Volí nahuaskou intimní lyriku, básně a grafiky tzv. calaveras, metafyzickou poému Josého Gorostizy *Nekonečná smrt*; vybrané kapitoly z esejistické tvorby Octavia Paze, Carlose Fuentesese a Carlose Monsiváise; román Juana Rulfa *Pedro Páramo* a novelu Carlose Fuentesese *Aura*.

Cesta Terezy Kalkusové po jednotlivých textech je nesmírně zajímavá a poutavá. Autorka projevuje velký cit pro literaturu, pro nejednoznačnost a různé roviny četby a interpretace. Navíc je práce výborně stylizovaná a čtivá a T. Kalkusová do textu náležitě zakomponovává prameny i obsáhlou sekundární literaturu, svědčící o šíři jejího zájmu.

V kapitole věnované nahuaské poezii bych vyzdvihla pasáže o roli poezie u Nahuů – autorka poukazuje na hledání smyslu života v umění, na umění jako dotek transcendentna („mudrc má zbožštěné srdce“), což může připomínat třeba přístup symbolistů (a modernistů) o pár století později.

Skvělá je analýza Gorostizovy básně *Nekonečná smrt*. Autorka zevrubně analyzuje její symboliku a dokazuje, že jde o vrcholné básnické dílo mexické poezie.

Závěrem lze říci, že práce Terezy Kalkusové zcela splňuje nároky kladené na diplomové práce; dalece je převyšuje. Studentka prokázala vynikající smysl pro literaturu a její čtení, schopnost zasadit literární dílo do kontextu a interpretovat ho, ale s patřičnou pokorou, aniž by se zapomnělo na samotný text.

K formální stránce jen malá výtká: chybí resumé v češtině a španělštině.

Práci tedy doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 17. 8. 2017

Mgr. Dora Poláková Ph.D.